

عوامل اسراف؛ از خودنمایی تا روحیه طغیان‌گری

اسراف حالت و عملی است که انسان را از دایره تعادل خارج می‌کند و مورد نکوهش شدید عقل و دین است، اما این حالت دلایل مختلفی دارد.

خبرگزاری مهر- اسراف حالت و عملی است که انسان را از دایره تعادل خارج می‌کند و مورد نکوهش شدید عقل و دین است، اما این حالت دلایل مختلفی دارد.

- خودنمایی

گاهی از اوقات، خودنمایی و ریا باعث اسراف می‌شوند و افرادی که دارای چنین صفاتی هستند، به خاطر جلب توجه دیگران، در استفاده از اموال خصوصی و یا دولتی مرتکب عمل اسراف می‌شوند. به عنوان نمونه: رسول اکرم (ص) در این رابطه می‌فرماید: کسی که ساختمانی را از روی ریا و خودنمایی بسازد روز قیامت، خدای متعال ساختمان را در حالی که به مانند آتش فروزان است، حمل می‌کند و سپس آن را به صورت طوق به گردن سازنده اش آویخته و به قعر جهنم می‌اندازد. مگر اینکه آن شخص در دنیا توجه نماید. شخصی پرسید یا رسول الله (ص) چگونه بنایی با این وصف ساخته می‌شود حضرت فرمود: بدین صورت که به خاطر بزرگی فروختن بر همسایگان و فخر فروشی بر برادران دینی خود بیش از حد نیاز برای خویش، ساختمان بسازد.

- تربیت خانوادگی

اساسا تربیت فرد، بر پایه ارزش های اصیل اسلامی، در زندگی خصوصی و اجتماعی افراد، تاثیر بسزایی خواهد گذاشت و چنانچه پدر و مادر، فرزندان خود را با تعالیمی آشنا نکنند، مشکلات از قبیل اسراف و سایر رذائل اخلاقی به وجود خواهد آمد.

حضرت علی (ع) می‌فرماید: همانا قلب نوجوان همچون زمین خالی از هر بذری است؛ که هر چه در آن بیاشی می‌پذیرد. " و نیز در قرآن کریم است که خداوند می‌فرماید: ای کسانی که ایمان آورده اید؛ خودتان و خانواده تان را از آتشی که آتش روشن کن آن مردم کافر و سنگها هستند نجات دهید."

- فساد اخلاقی

کسی که خود را به تجاوز و قانون شکنی و گناه عادت داده، معمولا نمی‌تواند به طور دقیق و حساب شده مسئولیت امور مالی زندگی خود را بر عهده بگیرد و همواره بر اساس پیروی از هوای نفس و ارضای تمایلات نفسانی خویش، برنامه ریزی می‌کند.

- تقلید یا چشم و هم چشمی

تقلید یا چشم و هم چشمی گاهی از اوقات باعث می‌شود که بعضی از انسانها بیش از حد نیاز خود اموالی که در اختیار دارند، استفاده کنند و در نتیجه مرتکب عمل قبیح اسراف، می‌شوند. امام محمد باقر علیه السلام می‌فرماید: "بپرهیز که چشم به زندگی بالاتر از خویش بدوزید."

- وسواس

مانند وسواس در طهارت و مصرف بی‌رویه آب، امام صادق علیه السلام می‌فرماید: خداوند فرشته ای دارد، که اسراف در وضو را، مانند دشمنی با خدا ثبت می‌نماید. " (وسائل ج 1)

- ثروت اضافی

خانواده هایی که درآمد و سرمایه آنها به اندازه ضرورت ها و نیازهای آنهاست، به ناچار درصد کنترل مصرف نخواهند آمد، ولی اگر میزان ثروت بر مقدار احتیاجات افزون گردد. به خیال اینکه زیاده روی به بنیه مالی آنها خلل نمی‌رساند، به عمل اسراف کشیده خواهد شد.

- طغیان و استکبار

روحیه طغیان‌گری و استکباری با ضد ارزش ها سازگاری دارد و اسراف که خود نوعی ضد ارزش محسوب می‌شود، از صفات بارز طاغوتیان و مستکبرین می‌باشد. قرآن کریم در این رابطه می‌فرماید: "همانا فرعون بر روی زمین طغیان کرد و جزء اسراف کاران گردید" (سوره یونس، آیه 89)

- استعمار

غارتگران جهانی که درصدد تحمیل سلطه های شوم خود بر ملل مستضعف هستند؛ همواره می کوشند تا راههایی برای احاطه سلطه خود پیدا نمایند و بدین جهت به روش ها و ابزارهای گوناگون متوسل می شوند، مانند اشاعه فرهنگ تجمل گرایی و اسراف و مفاسد اخلاقی.

زیان های اسراف

- 1- اسراف باعث فقر می شود و باعث کم شدن برکت در نعمتها می گردد.
- 2- اسراف، سبب دور شدن انسان از خدا می شود، اسرافکار دشمن خداست.
- 3- اسراف کننده، از هدایت الهی محروم می باشد و دعایش مستجاب نمی گردد.
- 4- بذل و بخشش اسرافکار، مورد ستایش واقع نمی شود، در اسراف شرف و بزرگی نیست.
- 5- خدا ضامن اسرافکار نیست، ولی ضامن کسی است که در مصرف معتدل باشد.